

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg — Mod en fornyet konsensus for så vidt angår håndhævelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder: En EU-handlingsplan

(COM(2014) 392 final)

(2015/C 230/11)

Ordfører: Pedro Augusto ALMEIDA FREIRE

Kommissionen besluttede den 16. juli 2014 under henvisning til artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

»Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg — Mod en fornyet konsensus for så vidt angår håndhævelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder: En EU-handlingsplan«

COM(2014) 392 final.

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Det Indre Marked, Produktion og Forbrug, som vedtog sin udtalelse den 19. november 2014.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 503. plenarforsamling den 10-11. december 2014, mødet den 10. december, følgende udtalelse med 144 stemmer for, 3 imod og 2 hverken for eller imod:

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. EØSU er enig i den generelle tilgang, som anlægges af Kommissionen, bestående i vedtagelse af:

- en handlingsplan for bekæmpelse af krænkelse af intellektuel ejendomsret i Den Europæiske Union. Planen omfatter en række foranstaltninger, hvis sigte er at fokusere EU's politik for beskyttelse af IPR på erhvervsmæssige krænkelse med en tilgang kaldet »følg pengene«
- en strategi for beskyttelse og håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder (IPR) i tredjelande. Ved at se nærmere på den seneste udvikling og fremlægge løsninger til, hvordan Kommissionens aktuelle aktionsmidler kan forbedres, er det hensigten at fastlægge en strategi på internationalt plan for fremme af skrapere regler for intellektuel ejendomsret i tredjelande og udryddelse af handelen med forfalskede varer.

Ovennævnte skal ses i lyset af, at krænkelse af intellektuel ejendomsret er et globalt fænomen, og at de derfor bør behandles i et helhedsperspektiv.

1.2. EØSU støtter handlingsplanens målsætning om at bekæmpe erhvervsmæssige krænkelse af intellektuel ejendomsret, da de har negative virkninger for investeringerne i innovation og skabelsen af varige arbejdspladser i EU og fører til tab af skatteindtægter.

1.3. EØSU konstaterer med interesse den stadig vigtigere rolle for Kontoret for Harmonisering i det Indre Marked (OHIM) i udarbejdelsen og opfølgningen af Kommissionens strategier for fremme og håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder, herunder den tilgang med flere mål, som beskrives i handlingsplanen.

1.4. EØSU støtter Kommissionens pragmatiske tilgang, der betyder, at værktøjer som »følg pengene« og inddragelse af de berørte aktører foretrækkes.

1.5. EØSU kan gå ind for Kommissionens flermålstilgang, forudsat at målenes kvantitative og kvalitative aspekter defineres og beskrives bedre. Udvalget bifalder ikke mindst oplysningskampagnerne iværksat af Det Europæiske Observationscenter for Krænkelse af Intellektuelle Ejendomsrettigheder (Observationscentret) for at bevidstgøre såvel de unge⁽¹⁾ om skadevirkningerne af krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder som dommere og jurister⁽²⁾.

⁽¹⁾ <https://oami.europa.eu/ohimportal/en/web/observatory/news/-/action/view/1251336>

⁽²⁾ Seminar for **dommere om varemærkeforforskning og hvidvaskning af penge den 16.–17. oktober 2014**, Kontoret for Harmonisering i det Indre Marked (OHIM), <https://oami.europa.eu/ohimportal/en/web/observatory/news/-/action/view/1574263>. Se også EUT L 354 af 28.12.2013, s. 73 og COM(2014) 144 final.

1.6. EØSU bifalder Kommissionens fokus på SMV'er rettet mod at gøre det lettere for dem at anlægge sag eller klage, og det støtter ligeledes projektet IPorta, som er et støttesystem for SMV'er⁽³⁾, der beskæftiger sig med spørgsmål vedrørende beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder og koordinerer den nationale bistand.«

1.7. EØSU opfordrer Kommissionen til at sikre, at alle virksomheder uanset størrelse har adgang til og mulighed, herunder også økonomisk, for effektivt at beskytte deres intellektuelle ejendomsret i Europa.

1.8. Det beklager dog, at Kommissionen udelukkende foreslår ikkelovgivningsmæssige instrumenter og ikke engang nævner muligheden for at evaluere de eksisterende lovgivningsmæssige instrumenter og fordelene ved at revidere dem. EØSU fremhæver, at Kommissionen kunne have været mere ambitiøs på dette punkt og også have overvejet dette som en mulighed.

1.9. Endvidere går udvalget ikke ind for den uforholdsmæssigt store rolle, som Kommissionen giver gennemførelsen af ikkebindende ordninger, frivillige aftaler og god praksis på et område, hvor problemet er forfalskning og piratkopiering.

2. Generelle bemærkninger

2.1. EU's handlingsplan »Mod en fornyet konsensus for så vidt angår håndhævelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder« omfatter ti specifikke foranstaltninger for en ny politik om tilvejebringelse og anvendelse af værktøjer, der især kan sættes ind over for erhvervs-mæssige krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder. Denne type krænkelse er de mest skadelige og udgør en stor udfordring for EU, fordi de har negative virkninger for investeringerne i innovation og skabelsen af varige arbejdspladser og fører til tab af skatteindtægter.

2.2. Disse nye værktøjer, som for øjeblikket ikke har lovgivningsmæssig karakter, omfatter en række tiltag, der er baseret på en tilgang kaldet »følg pengene«, hvis sigte er at forhindre lovovertrædere, der begår »erhvervs-mæssige krænkelse«, i at få adgang til midler til fremme og distribution af forfalskede varer samt fratage dem deres indtægtsstrømme.

2.3. Målene for EU's handlingsplan »Mod en fornyet konsensus for så vidt angår håndhævelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder«, som Kommissionens meddelelse og denne udtalelse handler om, og for strategien for beskyttelse og håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder i tredjelande er de samme, nemlig:

- i) at anvende alle midler til effektivt at afskrække fra og forhindre indførsel og distribution af forfalskede varer fra tredjelande på det indre marked og
- ii) at stimulere investeringer, vækst og beskæftigelse i sektorer, der er afhængige af intellektuel ejendomsret, og som har stor betydning for vores økonomier.

2.4. Et andet vigtigt aspekt er at gøre forbrugere og producenter mere bevidste om konsekvenserne af IPR-krænkelser gennem debat og oplysning.

2.5. På europæisk plan vil foranstaltningerne blive gennemført af Kommissionen, eventuelt i samarbejde med Kontoret for Harmonisering i det Indre Marked (OHIM), som siden juni 2012 har huset Observationscentret.⁽⁴⁾ Af en undersøgelse offentliggjort af Observationscentret den 25. november 2013⁽⁵⁾ fremgår det, at de adspurgte og især de unge manglede forståelse for omfanget af de konsekvenser, som IPR-krænkelser kan have med hensyn til at bevare og skabe arbejdspladser knyttet til intellektuel ejendomsret. Den viste også, at unge europæere var af den opfattelse, at det hovedsageligt er de store virksomheder, som har gavn af infrastrukturen for intellektuel ejendomsret.

2.6. På baggrund af en analyse af, hvorfor forfalskede varer i stigende grad efterspørges af den digitale generation, har Kommissionen derfor valgt en tilgang med flere mål. Som led i denne strategi skal Observationscentret bl.a. udvikle former for kommunikation, der kan skabe større forståelse blandt borgerne i EU for konsekvenserne af IPR-krænkelser, navnlig for beskæftigelsen og økonomien.

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/enterprise/initiatives/ipr/what-are-iprs/index_en.htm

⁽⁴⁾ Forordning (EU) nr. 386/2012 af 19. april 2012 bemyndiger OHIM til at varetage forskellige opgaver, der sigter på at fremme og støtte aktiviteter gennemført af nationale myndigheder, i den private sektor og EU-institutionerne og rettet mod at bekæmpe IPR-krænkelser. Disse opgaver omfatter ikke deltagelse i specifikke aktioner eller undersøgelser, der udføres af de nationale myndigheder, eller områder, der er dækket af afsnit V i tredje del af traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (f.eks. strafferets- og politisamarbejde).

⁽⁵⁾ Se oami.europa.eu. Undersøgelsen er baseret på en gennemgang af eksisterende litteratur, en kvalitativ undersøgelse med deltagelse af 250 europæere mellem 15 og 65 år og en kvantitativ fase, hvor mere end 26 000 europæere gav udtryk for deres synspunkter gennem telefoninterviews.

3. Særlige bemærkninger

3.1. Kommissionen går ikke for øjeblikket i detaljer med indholdet af foranstaltningerne, men forsikrer, at den vil iværksætte en høring om de ikkelovgivningsmæssige værktøjer, der skal udgøre »følg pengene«-tilgangen, og hvis formål er at fratage lovovertrædere, der begår erhvervs-mæssige krænkelse, midlerne til at fremme og distribuere forfalskede varer og deres indtægtsstrømme. Disse værktøjer vil blive udviklet på åben og stringent vis, så det sikres, at de virker i kampen mod overtrædelser af intellektuelle ejendomsrettigheder.

3.2. Handlingsplanen vil blive understøttet af samarbejde mellem EU-myndigheder og drøftelser/forhandlinger med tredjelande. Der vil bl.a. blive anvendt alle midler til effektivt at afskrække fra og forhindre indførsel og distribution af forfalskede varer på EU-markederne og markeder i tredjelande.

3.3. Disse ikkelovgivningsmæssige værktøjer vil være afhængige af, at aktørerne er velvilligt indstillet, dvs. der vil ikke blive tale om nye lovgivningsmæssige instrumenter — i stedet vil man kunne støtte sig på eksisterende lovgivningsmæssige instrumenter. Fordelen ved disse mindelige løsninger er, at de kan gennemføres hurtigt. Disse forebyggende foranstaltninger vil forbedre effektiviteten af de civilretlige retsmidler. En forudsætning for at nå dette mål er imidlertid, at foranstaltningerne udformes på gennemsigtig vis, og at der tillige tages hensyn til de implicerede offentlige interesser.

3.4. EØSU mener ikke, at denne tilgang, der er begrænset til selvregulering i form af »frivillige ordninger« eller »god praksis«, bør erstatte lovgivningsforanstaltninger på områder, der bør være underlagt effektiv lovgivning.

4. Begrebet »erhvervs-mæssig«

4.1. Begrebet »erhvervs-mæssig«, som foranstaltningerne i Kommissionens handlingsplan tager sigte på, er langt mere omfattende, end det umiddelbart ser ud til. Handlingsplanen er i øvrigt ikke særlig meddelsom på dette punkt, men EØSU bemærker, at begrebet allerede findes i EU-retten og gør det muligt at skærpe påbud og civilretlige sanktioner.

4.2. EØSU understreger, at »erhvervs-mæssig« ikke nødvendigvis er ensbetydende med aktiviteter, der foretages til »kommercielle formål«.

4.3. Begrebet (på dansk formuleret som »kommerciel målestok«) findes i direktiv 2004/48/EF om håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder⁽⁶⁾ og danner grundlaget for visse civilretlige retsmidler. Er der tale om »kommerciel målestok«, kan en national domstol således kræve arrest i den påståede krænkende parts løsøre-egenstande og faste ejendom, herunder indefrysning af bankkonti og andre fordringer (direktivets artikel 9, stk. 2). I visse medlemsstater kan dette kriterium tillige udløse strafferetlige sanktioner; dette er dog ikke en mulighed i EU-retten.

4.4. I andre EU-retsakter bruges begreber, der ligner »erhvervs-mæssig«: I direktiv 2001/29/EF om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationssamfundet⁽⁷⁾ henvises der til »kommerciel karakter«, »kommercielt formål«, »direkte eller indirekte økonomiske eller kommercielle fordele« og »kommerciel anvendelse«.

Artikel 13, litra a), i direktiv 98/71/EF af 13. oktober 1998 om retlig beskyttelse af mønstre⁽⁸⁾ omhandler begrænsning af rettigheder, som følger af mønsterretten, lyder: »De rettigheder, som ved et mønsters registrering følger af mønsterretten, kan ikke udøves i forbindelse med handlinger, der foretages i privat og ikke-erhvervs-mæssigt øjemed«.

4.5. Konklusionen er, at det er dommeren, som i hver enkelt sag træffer afgørelse med den risiko, at retspraksis bliver inkonsekvent, uhensigtsmæssig og dermed usikker.

4.6. I erkendelse af begrebets flertydighed og den deraf følgende juridiske usikkerhed har Kommissionens tjenestegrene opfordret Observationscentret til at indsamle nationale retsafgørelser i sager om IPR-krænkelse bl.a. for at præcisere begrebet. I sommeren 2014 blev der desuden indhentet interessetilkendegivelser fra akademiske kredse med henblik på at analysere de økonomiske aspekter af intellektuel ejendomsret, og efterfølgende afholdtes en første workshop den 19. september 2014. Ved den lejlighed drøftede eksperter anvendelsen i praksis af begreberne »erhvervs-mæssig« og »kommercielle formål« i forbindelse med IP-krænkelse⁽⁹⁾ og forståelsen heraf i økonomisk henseende.

⁽⁶⁾ Jf. EUT L 195 af 16.6.2004, s. 16.

⁽⁷⁾ Jf. EFT L 167 af 22.6.2001, s. 10.

⁽⁸⁾ EFT L 289 af 28.10.1998, s. 28.

⁽⁹⁾ http://ec.europa.eu/internal_market/iprenforcement/docs/workshops/140919-workshop_en.pdf

4.7. I betragtning af hvor vigtigt et spørgsmål der er tale om, ser EØSU gerne, at Kommissionens tjenestegrene analyserer dette spørgsmål og fremlægger sine konklusioner for de berørte parter, herunder civilsamfundet.

5. »Følg pengene«

5.1. Meddelelsens sigte er såvel internettet som fysiske distributionsnet. Den dækker digitale og ikkedigitale produkter, krænkelse af IP-rettigheeder, som er skadelige for skabelsen, markedsføringen, distributionen og anvendelsen af disse produkter. Tilgangen med »følg pengene« består derfor i at afskrække lovovertrædere fra ulovlig handel med forfalskede varer.

5.2. Ved at anlægge denne tilgang sikres det, at alle aktører i kæden af høj IP-værditilvækst træffer de nødvendige foregribende foranstaltninger for at bevare deres konkurrenceevne på markedet. Det bør fortsat være innovation, der er ledetråden for disse markeder, så der kan tiltrækkes investeringer til kreative og opfindsomme aktiviteter.

5.3. Dette burde styrke tilliden til de digitale markeder og muliggøre distribution af konkurrencedygtige produkter med en høj IP-værditilvækst såvel som vækst og udvikling af disse markeder. Målet er at gå væk fra en politik for IP, der bygger på sanktioner og erstatning for overtrædelse af IP-rettigheeder, til en mere forebyggende og inklusiv tilgang, hvor forbrugerne på det indre marked er sikret og kan vælge mellem et bredt og varieret udbud af produkter med en høj IP-værditilvækst.

5.4. Kommissionen foreslår at offentliggøre en overvågningsrapport om gennemførelsen af denne politik hvert andet år. EØSU vil insistere på, at den første rapport indeholder passende indikatorer, og at den offentliggøres rettidigt.

5.5. En forøgelse af sikkerheden i betalingstjenester med muligheder for at klage i tilfælde af utilsigtet køb af forfalskede varer vil ligeledes kunne forbedre forbrugerbeskyttelsen og forbrugernes tillid til det indre marked. I den forbindelse bebuder Kommissionen en offentlig høring om, hvordan forbrugerbeskyttelsesordninger indvirker på bekæmpelsen af erhvervsretlige krænkelse af IP.

5.6. I lyset af den tætte forbindelse mellem Kommissionens to initiativer og vigtigheden af tilgangen med »følg pengene« ser EØSU gerne, at Kommissionen iværksætter en omfattende høring om det yderst vigtige spørgsmål om forbrugerbeskyttelse i forbindelse med betalingstjenester og udvider den til at omhandle tilgangen med »følg pengene« generelt.

5.7. EØSU opfordrer desuden Kommissionens tjenestegrene til at høre de økonomiske aktører om deres erfaringer med hensyn til, om lovovertræderens fortjeneste medregnes, når der fastsættes erstatning i tilfælde af forfalskede varer⁽¹⁰⁾.

6. SMV'er

6.1. I nogle medlemsstater er intellektuel ejendomsret ikke et spørgsmål, der optager mere end én ud af to SMV'er (54 %), eller også er intellektuel ejendomsret noget de kender til (46 %), men opfatter som dyrt, komplekst og langtrukket. Det er overraskende i en økonomi med hovedvægten på viden, hvor immaterielle størrelser som knowhow, omdømme, design og billeder har fået enorm betydning⁽¹¹⁾.

6.2. Der er endvidere tal, som synes at påvise, at de SMV'er, der medtager industriel ejendomsret i deres udviklingsstrategier, klarer sig bedre økonomisk end andre SMV'er. Som eksempel kan nævnes, at i Frankrig har de 32 vindere i kategorien SMV af »Trophées INPI« for innovation i 2010, der tildeles af instituttet for industriel ejendomsret, skabt 614 arbejdspladser siden 2006, femdoblet deres omsætning i perioden fra 2006 til 2009 og fordoblet deres eksportomsætning. I samme periode har disse virksomheder optrappet deres F&U-indsats med en forhøjelse af deres budgetter på 65,6 %⁽¹²⁾.

⁽¹⁰⁾ I Frankrig er dette f.eks. allerede tilfældet (jf. lov nr. 2014-315 af 11. marts 2014, der trådte i kraft den 14. marts 2014). I henhold til artikel L615-7 i lov om intellektuel ejendom, som ændret ved artikel 2 i nævnte lov skal retten nu ved beregningen af **erstatning specifikt** tage de negative økonomiske konsekvenser, den ikkeøkonomiske skade og lovovertræderens fortjeneste, herunder sparede immaterielle, materielle og salg fremme investeringer, i betragtning. Bestemmelsen forekommer dog svær at håndhæve, idet det ofte er vanskeligt at dokumentere lovovertræderens fortjeneste.

⁽¹¹⁾ <http://www.picarre.be/assets/Documents/Rapport-PIPICARR-tlchargeable3.pdf>

⁽¹²⁾ <http://www.journaldunet.com/economie/magazine/propriete-industrielle.shtml>

6.3. EØSU støtter derfor Kommissionens ønske om at forbedre SMV'ernes adgang til retsmidler generelt ⁽¹³⁾ og mere specifikt i tvister om intellektuel ejendomsret. De økonomiske omkostninger og kompleksiteten af retssager afskrækker nemlig ofte innovative SMV'er fra at håndhæve deres intellektuelle ejendomsrettigheder, herunder rettigheder i medfør af væsentlige patenter.

6.4. De økonomiske omkostninger er en af de faktorer, der afgør om europæiske virksomheder investerer i innovation. Derfor bør beskyttelse af intellektuel ejendomsret samt fornyelse og beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder være økonomisk overkommeligt. Enhedspatentet kan muligvis medvirke til, at virksomheder, også SMV'er, unge iværksættere og nystartede virksomheder, beskytter deres opfindelser, forudsat at omkostningerne herved er rimelige og ikke afskrækkende. Virksomhederne bør også være garanteret adgang til domstolsprøvelse, herunder ved Den Fælles Patentdomstol, til rimelige omkostninger.

6.5. SMV'er bør også udforme markedsførings- eller distributionsstrategier, men for manges vedkommende har de ikke den ønskede virkning, fordi de ikke har de kompetencer og den viden, der er nødvendig for effektivt at beskytte og fremme deres intellektuelle ejendomsrettigheder, hvilket netop fremhæves i Kommissionens handlingsplan.

6.6. EØSU støtter i den forbindelse det europæiske projekt IPorta, som er et støttesystem ⁽¹⁴⁾, der beskæftiger sig med spørgsmål vedrørende beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder og koordinerer den nationale bistand.

Bruxelles, den 10. december 2014.

Henri MALOSSE
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽¹³⁾ Senest har Kommissionen foreslået at styrke og forbedre den nuværende europæiske procedure for småkrav, som er en procedure, der er den samme i alle medlemsstater (forordning (EF) nr. 861/2007). Se EUT C 226 af 16.7.2014, s. 43.

⁽¹⁴⁾ http://ec.europa.eu/enterprise/initiatives/ipr/what-are-iprs/index_en.htm